МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор НУБіП України
_____ **Вадим ТКАЧУК**
«__» _____ **2026 р**

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

з освітньо-професійної програми
«Конярство»
для підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти

за спеціальністю Н2 «Тваринництво»
галузі знань Н «Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина»

Голова фахової атестаційної комісії
_____ **/Людмила ЗЛАМАНЮК /**

Київ – 2026

Тестове завдання для вступу на програму підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти складається з 30 запитань із комплексу фахових дисциплін. За характером формування відповідей використовуються завдання закритої та відкритої форм. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлене питання (одним словом чи словосполученням, вписати формулу), дати числову відповідь або вказати результат розрахункової задачі.

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ТА ЇХНІХ РОЗДІЛІВ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

1. ГЕНЕТИКА ТВАРИН

1. Сучасні та класичні методи генетичного аналізу.
2. Цитологічні основи спадковості. Клітинний цикл. Мітоз.
3. Мейоз. Гаметогенез.
4. Молекулярні основи спадковості. ДНК.
5. Центральна догма молекулярної біології. Будова РНК, транскрипція.
6. Генетичний код, його властивості.
7. Регуляція експресії генів.
8. Мінливість, її класифікація.
9. Мутаційна мінливість.
10. Взаємодія алельних генів. Закони Менделя.
11. Взаємодія неалельних генів.
12. Зчеплене успадкування генів, кросинговер.
13. Генетика статі.
14. Популяційна генетика. Закон Харді-Вайнберга.
15. Еволюційна генетика та геноміка.
16. Генетика кількісних ознак. Генетика як основа селекції.
17. Генетична інженерія і клонування с.-г. тварин.
18. Імуногенетичні, ДНК-, РНК-маркери с.-г. тварин.
19. Патогенетика с.-г. тварин.
20. Генетика коней.

2. РОЗВЕДЕННЯ ТВАРИН

1. Історія розвитку теорії та практики розведення с.-г. тварин.
2. Походження і еволюція с.-г. тварин.
3. Порода. Основні особливості породи.
4. Класифікація та структура порід.
5. Індивідуальний розвиток (онтогенез) с.-г. тварин.
6. Конституція с.-г. тварин.
7. Екстер’єр с.г. тварин.
8. Інтер’єр с.-г. тварин.
9. Продуктивність с.-г. тварин.
10. Добір.
11. Підбір

12. Споріднений (інбредний і неспоріднений (аутбредний) підбір.
13. Організація підбору. Розведення за лініями.
14. Родини і робота з ними. Специфіка роботи з лініями і родинами.
15. Методи розведення с.-г. тварин. Чистопородне розведення.
16. Схрещування.
17. Гібридизація.

3. ТЕХНОЛОГІЯ УТРИМАННЯ І БЛАГОПОЛУЧЧЯ ТВАРИН

1. Гігієнічне значення хімічного складу повітря.
2. Гігієнічне значення і оцінка фізичних властивостей повітря.
3. Теплообмін між організмом і довкіллям. Загартування і акліматизація тварин.
4. Гігієнічні вимоги до питної води, водопостачання ферм і поїння тварин.
5. Гігієнічна оцінка методів очистки і знезараження питних і стічних вод.
6. Вплив якості питної води на продуктивність і здоров’я тварин.
7. Гігієна ґрунту.
8. Гігієна кормів та годівлі с.-г. тварин.
9. Профілактика кормових захворювань і отруєнь.
10. Гігієна догляду за с.-г. тваринами.
11. Гігієна транспортування тварин.
12. Етологія, адаптація та акліматизація тварин. Стреси та їх профілактика
13. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких підприємств і приміщень.
14. Гігієнічні вимоги до санітарно-технологічного обладнання приміщень.
15. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація об'єктів ветеринарного нагляду
16. Системи вентиляції тваринницьких приміщень
17. Системи утримання тварин та їх зоотехнічна і економічна оцінка
18. Альтернативні, прогресивні системи утримання тварин
19. Гігієнічні вимоги до утримання коней і вирощування лошат.
20. Гігієнічні вимоги до ведення тваринництва в умовах екологічного забруднення територій.

4. ГОДІВЛЯ ТВАРИН І ТЕХНОЛОГІЯ КОРМІВ

1. Хімічний склад кормів.
2. Оцінка поживності кормів за вмістом перетравних поживних речовин.
3. Баланс речовин і енергії в організмі тварин.
4. Комплексна оцінка поживності кормів.
5. Класифікація кормів.
6. Нормована годівля сільськогосподарських тварин.
7. Годівля племінних кобил.
8. Годівля жеребців-плідників.
9. Годівля спортивних та робочих коней.

5. КОНЯРСТВО ТА КІННОЗАВОДСТВО

1. Походження та одомашнення коней.
2. Конституція та екстер’єр коней різних порід.
3. Інтер’єр коней.
4. Природні і штучні алюри коней.

5. Причини різноманітності мастей коней.
6. Розвиток породотворного процесу у конярстві.
7. Принципи класифікації порід коней.
8. Верхові породи: англійська чистокровна верхова.
9. Українська верхова порода.
10. Рисисті породи: український рисак.
11. Орловська рисиста порода.
12. Ваговозні та локальні породи коней в Україні.
13. Біологічні особливості коней пов’язані з відтворенням.
14. Технологія вирощування молодняку.
15. М’ясна продуктивність коней різних порід.
16. Молочна продуктивність кобил.
17. Кумис: способи виготовлення, хімічний склад, біологічні властивості.
18. Робоча продуктивність коней.
19. Коні у біологічній промисловості: СЖК, шлунковий сік, сеча.
20. Тренінг та випробування коней рисистих порід на іподромі.
21. Тренінг та випробування коней верхових порід на іподромі.
22. Спортивний тренінг та проведення змагань.
23. Кінний туризм.
24. Лікувальна і профілактична верхова їзда (іпотерапія).
25. Бонітування коней.
26. Організація виводок та їх роль у племінному кіннозаводстві.

6. МЕТОДИКА ДОСЛІДНОЇ СПРАВИ

1. Організація науково-дослідної роботи з тваринництва в Україні та основні напрямки наукових досліджень.
2. Науково-технічний прогрес і його значення у розвитку тваринництва.
3. Основні принципи ведення науково-дослідної роботи.
4. Зоотехнічні досліди, їх класифікація та методи постановки.
5. Організація і проведення зоотехнічних дослідів за методом груп.
6. Організація і проведення селекційного експерименту.
7. Оцінка результатів досліджень та оформлення наукової роботи

ПРИКЛАД ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Частина 1 (базовий рівень)

(15 завдань, *вирішення яких передбачає одну правильну відповідь на завдання)*

1. Оптимальний ступінь інбридингу в конярстві:

1.	I – II
2.	III – IV
3.	II – III
4.	V – V

2. “Напівкровна” порода це:

1.	Порода, що була отримана шляхом складного відтворного схрещування.
2.	Порода, що удосконалюється лише шляхом чистопородного розведення із застосуванням помірного і віддаленого інбридингу.
3.	Порода, яка створена при участі чистокровної верхової породи
4.	Удосконалення породи ведеться шляхом “прилиття крові”

3. Шкіра коня під відмітинами має такий колір:

1.	Червоний
2.	Чорний
3.	Рожевий
4.	Білий

Частина 2 (середній рівень)

(10 завдань, *вирішення яких передбачає кілька правильних відповідей на завдання, встановлення відповідності, правильної послідовності, відповідь на відкриті запитання)*

1. Найчастіше застосовують варіанти неспоріднених парувань в кіннозаводстві:

1.	Ауткросинг
2.	Топкросинг
3.	Боттомкросинг
4.	Інбредлайнкросинг

2. Послідовність опису відмітин коней на кінцівках наступна:

1.	Права передня кінцівка
2.	Права задня кінцівка
3.	Ліва задня кінцівка
4.	Ліва передня кінцівка

3. Для коней верхових порід характерні наступні з наведених показників:

1.	559 г серцевих м’язів на 100 кг живої маси
2.	731 г серцевих м’язів на 100 кг живої маси
3.	Об’єм серця 0,93 л на 100 кг живої маси
4.	Об’єм серця 0,78 л на 100 кг живої маси
5.	Частота дихання 8 – 12 разів на хв.
6.	Частота дихання 12 – 16 разів на хв.

Частина 3 (високий рівень)

(5 завдань, *вирішення яких передбачає чітку (конкретну) відповідь, розгорнуту обґрунтовану відповідь на відкриті запитання, встановлення відповідності, правильної послідовності, розв'язати задачу)*

1.Які породи використовувалися при створення української верхової породи:

(дайте ґрунтовну відповідь)

2.Масті коней розподіляються за наступними групами:

А	Однокольорових	1.	Каракова
Б	Змішаного білого та забарвленого волосу	2.	Ряба
В	Двокольорових	3.	Чубара
Г	Зонального забарвлення волосу	4.	Мишаста
Д	Плямистих	5.	Ворона
		6.	Рудо-чала
		7.	Солова
		8.	Савраса
		9.	Булана

3.Визначити кількість закваски кислотністю 135°Т, потрібної для заквашування 40 л молока з кислотністю 6°Т, кислотність суміші має становити 55°Т.

(зробіть розрахунок)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство. К.: Вища освіта. 2004. 320 с.
2. Гопка Б.М., Скоцик В.Є., Павленко П.М. та ін. Практикум з конярства. К.: 2011. 384 с.
3. Гопка Б.М., Судай В.Д., Скоцик В.Є. Нетрадиційне конярство. К.: Вища освіта, 2008. 191 с.
4. Нероденко В.В. Біологічні основи тренування в кінному спорті. Черкаси: 2009. 412 с.
5. Сірацький Й.З., Федорович Є.І., Гопка Б.М. Інтер'єр сільськогосподарських тварин. К.: Вища освіта. 2008. 298 с.
6. Королів В. Як вибирати коня. К. 1917. 40 с.
7. Нормативно-правові акти з ідентифікації та реєстрації коней. К. 2005. 192 с.
8. Державне підприємство «Конярство України» https://konukraine.com.ua/
9. Розведення коней та інших тварин родини конячих https://kved.ukrstat.gov.ua/
10. Кінь у вашому господарстві. Розведення https://agrostory.com/uk/
11. Перший Український кінний журнал Horses Ukraine http://www.horses.dp.ua/
12. Агробізнес сьогодні http://www.agro-business.com.ua/
13. Гуцульський кінь https://www.huculy-polska-ukraina.eu/uk/
14. Проблеми догляду за кістками коней https://horsefamily.com.ua/

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
відповідей вступника на тестові завдання

Метою тестування за фахом є перевірка відповідності знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовленості вступників для отримання другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Оцінювання знань вступників на вступних випробуваннях здійснюється за шкалою **від 0 до 200 балів**.

Кожне тестове завдання складається із 30 питань, які за ступенем складності поділені на три частини:

У **частині 1** (базовий рівень) пропонується всього 15 завдань з вибором однієї правильної відповіді. За правильне розв'язання кожного завдання вступник отримує ***4 бали***. Відповідно за правильне розв'язання усіх завдань частини 1 вступник отримує 60 балів.

У **частині 2** (середній рівень) пропонується всього 10 завдань: тестові завдання із декількома правильними відповідями, на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, відповідь на відкрите питання. За правильне розв'язання одного питання вступник може отримати ***2, 4, 6, 8 балів*** – 2 бали за кожну правильно обрану відповідь, встановлену відповідність чи послідовність. Максимальна кількість балів за правильне вирішення завдань частини 2 – 80 балів.

Завдання **частини 3** (високий рівень) складає 5 завдань: на встановлення відповідності або встановлення правильної послідовності, розв'язання задачі, питання у відкритій формі з розгорнутою відповіддю. За кожне правильне розв'язання завдання вступник отримує ***12 балів***. За завдання частини 3 вступник максимально отримує 60 балів.

Відсутність відповіді або неправильна відповідь оцінюється в 0 балів.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може бути в межах від 0 до 200 балів.

Час виконання тестових завдань становить 180 хвилин.

Голова фахової атестаційної комісії /Людмила ЗЛАМАНЮК/